

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Sinova enega očeta.

V politiki ni nič nemogočega, to je menda zadostno potrdilo samo zadnje desetletje s svojimi nešteti iznenadenji, razočaranji in presenečenji. Mislimo samo na nedavno sklenjeno prijateljstvo med Jugoslavijo in Italijo, politično dejstvo, ki mora vsaj za trenutek spraviti iz ravnotežja tudi največjega ravnodušnega, ki ima le količkaj smisla za to, kar se godi okoli njega. Zadnje dni pa namiguje svetovno časopisje na predstoječi dogodek, ki naj bi svet neprimerno bolj presenetil in ga spravil iz ravnotežja. To bi bilo zblížanje med Nemčijo in Rusijo.

Zaenkrat velja o tem zblížanju, da si ga je izmislila francoska diplomacija, da bi z njim preplašila Malo zvezo in jo odvrnila od predalekosežnih sklepov. Novico, ki je tekom tedna prerajžala ves svet in njega časopisje, je kmalu nato prevzelo angleško časopisje in mu posveča že stvarnejšo pozornost.

Angleški listi navajajo več dogodkov, ki so se v Nemčiji zgodili slučajno ali neslučajno v istem času. Najprej je sprava med Hitlerjem in generalom Ludendorffom. O slednjem trdijo, da je pristaš politike znanega državnega kanclerja Bismarcka, ki je v svoji oporoki naslednikom priporočal vedno prijateljstvo z Rusijo. Ludendorff med drugim trdi, da je Nemčija v svetovni vojni propadla zato, ker se je predaleč oddaljila od Rusije. In taisti Ludendorff je po dolgih letih zagrenjenosti postal prijatelj Adolfa Hitlerja in to po zatrdilu nekega angleškega poročevalca na prizadevanje nemških vojaških krogov. O vojaških krogih Nemčije pa je znano, da nikdar niso odobrvali Hitlerjeve protiruske politike in so imeli le malo zanimanja za miselne vzroke nemške protisovjetske propagande.

Drug dogodek, ki naj bi pripravljali zblížanje med fašistično Nemčijo in sovjetsko Rusijo, pa je zmaga ruske armade nad boljševiško tajno policijo. Žid Jagoda, vodja sovjetske policije, je strmoglavljen. To je mož, ki je nedavno z vso ostroščjo nastopal proti trockistom in jim na nepojasnen način izsilil priznanja, katerim svet ni mogel verjeti. Svoj mogočni vpliv je skušal ponovno razširiti tudi na sovjetsko armado in je moral odstopiti od te svoje namere samo po odločnem nastopu maršalov sovjetske vojske. O sovjetski armadi in njenih voditeljih pa gre glas, da nikakor niso taki neprijatelji nemškega fašizma, kakor bi to bilo od pristašev židovskega boljševizma pričakovati. Še tretji dogodek da misliti. Stalin je odstranil iz zunanega ministrstva dosedanega podkomisarja in na njegovo mesto imenoval Potjomkina, ki ima največ zaslug na prijateljstvu Francije z Rusijo. Tako se je otreseel neprijatelja Nemčije in bo njegovo dosedanje mesto povelil drugemu.

Te iz Pariza prinesene in iz Londona podprte domneve o predstojećem zblížanju med Nemčijo in Rusijo je Berlin odločno zanikal ter dostavil, da bi si Nemčija in njen režim s tem izpodkopali temelj, na katerem stojita. Slično so se o novici izjavili tudi v Rimu. Ob vsem tem zanikavanju je čudno le to, da se vesti tudi še naprej trdovratno vzdržujejo.

Ob ocenjevanju napovedanega presenečenja je svet prezrl največje dejstvo, v katerega luči je zblížanje med hitlerjansko Nemčijo in sovjetsko Rusijo ne samo zgolj verjetno, marveč naravnost nujno in dosledno dosedanemu razvoju obeh držav.

K velikonočnim praznikom je katoliški svet sprejel iz rok sv. očeta v Rimu dve pomembni, sila pomembni okrožnici, ki sta neposredno sledili drug drugi. V prvi je poglavar Cerkve povzdignil svoj glas proti brezbožnemu komunizmu in ga obsodil kot usodno blodnjo človeškega duha, ki uničuje sleherni red ter ponižuje človeka v sužnja.

Komunističnemu nauku je sv. oče postavil nasproti nauk Cerkve, ki edini zamore zagotoviti red in mir med poedinci in narodi. Komaj je bila ta okrožnica razglašena, že ji je sledila druga, ki je z isto strogostjo in potankostjo obsodila narodni socializem z besedami: Kdor obožuje plemo, narod, državo ali vladno obliko, potvarja božji red. V okrožnici se sv. oče bridko pritožuje, da je Nemčija prelomila besedo, zastavljeno Cerkvi v sklenjenem sporazumu, ki pravi, da bo nemška vlada čuvala svobodo verskega prepričanja. Okrožnica zaključuje s pretresljivimi besedami: „Bog je naša priča, da nimamo bolj goreče želje, kakor pa da se upostavi resnični mir med Cerkvijo in državo v Nemčiji. Če pa bi mir brez naše krivde ne imel priti, potem bo Cerkev branila svoje svoboščine in pravice v imenu Vsemogočnega.“ — Ta okrožnica je izšla v nemškem prvot-

nem besedilu, kar se v vsej cerkveni zgodovini še ni nikdar zgodilo.

Nočemo biti proroki razvoja odnošajev med Nemčijo in Rusijo. Vendar motrimo ta razvoj s krščanskega stališča in z istega stališča še notranji, verski položaj obeh držav. Slednji nam odkriva neverjetne sličnosti med obema državama, da zamoremo govoriti kvečjemu še o različnih stopnjah brezbožne akcije obeh režimov. Sorodnost v duhovnem pa je v svetu še vsikdar vstvarjala prijateljstva in veze tako med poedinci kakor med državami, oz. njihovimi vladami. Bil bi torej naravnost čudež, če se ne bi nekoč objela tudi komunizem in fašizem kot sinova taistega očeta — materializma. Strašno bi pri tem bilo samo to, če bi morali režima že istovetiti z ljudstvom, česar dane še ne smemo ne v Rusiji in tudi ne v Nemčiji.

Rusija pred vojaško diktaturo.

Dogodki v Rusiji vzbujajo po svetu veliko pozornost. Mogočni sovjetski krvnik Jagoda, šef tajne policije, se nahaja v ječi in bo vsled sabotaže vladnega dela bržkone obsojen na smrt. Poveljnik oddelka tajne policije, ki je bil dodeljen v osebno varstvo Stalinu, je šel prostovoljno v smrt. Stalin pripravlja udar proti delavskim strokovnim zvezam oz. njihovim voditeljem, ki so izključno židje. Bivši šef sovjetskega generalnega štaba, Tuhačevski, ki se nahaja v zaporu, bo bržkone izpuščen v svobodo.

Te velepomembne dogodke tolmačijo kot zmago rdeče vojske nad stoodstotnimi komunisti in njihovo tajno policijo. Stalin, ki je rodom Georgijec, se skuša na podlagi dosedanjih izkušenj otresti pravovernega komunizma in pristaja na zahteve vojaških krogov, ki zahtevajo ukinitvev komunističnih eksperimentov. Ker so židje glavni poborniki brezkompromisnega komunizma, dobiva borba Stalina in za njim stoječih vojaških krogov izrazit protizidovski značaj. So znaki, ki bi dali slutiti pričetek nove, nacionalne dobe v Rusiji.

Še vedno Španija.

Osmi mesec že traja bratomorni boj v Španiji in še vedno ni nikake odločitve. Milijarde narodnega premoženja so uničene in vsak nov dan medsebojnega boja stane Španijo po cenitvi nekega angleškega lista 100 milijonov španskih pezov. Strašne so številke ubitih, pomorjenih, pohabljenih Špancev — vojakov in civilistov. In še ni konca!

Po poročilih italijanskega časopisja so dobili rdeči tudi po sklepu nevmešavanja zunanjih sil v španske zadeve ogromno pomoč iz Rusije, Francije, Čehoslovaške, Holandske, Amerike in Belgije. Da tudi Nemčija in Italija nista prekrizanih rok opazovali boje nacionalnih čet, je več ko verjetno. Italija je vsled pomoči rdečim sila vznemirjena in grozi z očitno podporo generalu Francu. Kajti poraz nacionalnih čet bi hkrati pomenil poraz Italije in Nemčije.

Položaj na španskih bojiščih ne da sklepati na končni izid. Na severu prodirajo nacionalne čete proti glavnemu mestu dežele Baskov, Bilbao, ki ga baskijske čete naglo utrjujejo. Na madridski fronti pa se je rdečim posrečilo presekat vezi med nacionalnimi četami, utrjenimi v univerzitetnem delu Madrida, in nacionalno fronto. Tod kot tudi na jugu so rdeči v ofenzivi.

Framazoni gredo v Rusijo. Sovjetska vlada je povabila mnogo tujih komunistov, naj se udeležijo proslav 1. maja v Moskvi. Med povabljeni so tudi delegati raznih brezbožnih organizacij. Po dosedanjih prijavih pričakujejo 42 tujih odposlanstev,

ki bodo med drugim proučila tudi organizacijo sovjetskih brezbožnikov. — Jagoda, okrutni šef Čeke, ki ima na vesti nešteto umorov, je padel v nemilost in sedi v ječi. Odkrili so, da je zagrešil številne goljufije in tatvine in pripravljati notranjo revolucijo. Jagoda je žid in se je prej pisal Hirsch-Waldbeere. Pri Stalinu je padel v nemilost še drug žid, Kaganovič, najbližji sotrudenik sovjetskega diktatorja. Tako padajo židovski veljaki med sovjeti drug za drugim.

Spet svetovna gospodarska konferenca. Francija in Anglija sta zaprosili Belgijo, naj predlaga drugim državam, da se skliče v Bruslju svetovna gospodarska konferenca. Konferenca in njen uspeh zavisita od zadržanja Nemčije in Italije. Anglija je Nemčiji namignila, da bi se konferenca lahko bavila tudi z nemškimi željami o dobavi industrijskih surovin.

Jugoslavijo snubijo naprej. Po beograjskem posetu italijanskega zunanjega ministra in po svečanem sprejemu prezidenta Čehoslovaške dr. Beneša so v Beogradu sprejeli v nedejo 11. t. m. turškega ministrskega predsednika Izmet Inenija in zunanjega ministra Ruždi Arasa, ki sta vrnila obisk dr. Stojadinoviča v Ankari. Dr. Beneš je ob odhodu povabil kneza-namestnika Pavla v Prago, v juniju pa odpotuje v Beograd večja skupina čeških parlamentarcev. Nekateri listi namigujejo, da bo obiskal Beograd tudi avstrijski kancler dr. Schuschnigg, vendar uradni Dunaj na te vesti zaenkrat molči.

Rumunske oblasti in nemško časopisje v Rumuniji. Rumunske oblasti so izdale odredbo, po kateri je nemškim listom na Sedmograškem dovoljena uporaba krajevnih imen izključno samo v rumunskem jeziku. Iz protesta proti odredbi so nemški listi začasno prostovoljno ustavili svoja izdavanja. Med njimi je tudi nad 100 let izhajajoča „Kronstädter Zeitung“.

Važna vladna odredba. Zvezna vlada je imenovala komisarja za nadziranje cen. Povod imenovanju so bili razni poizkusi mnogih podjetnikov, da bi zvišali cene svojih izdelkov, in so se pri tem posluževali podjetniških udruženj ali kartelov. Komisarjeva naloga bo, da prepreči vsako zvišanje cen in predlaga vladi znižanje cen, ki so previsoke. Od novega komisarja si pričakujejo konzumenti mnogo olajšavo. — Državni svet se je bavil z zakonskimi predlogi, ki predvidevajo izdatnejšo zaščito nerojenega življenja. Zdravnikom bo pravica odprave življenskega plodu omejena na izredne slučaje, v katerih je ogroženo materino življenje.

Ostalo v par stavkih. Med našo državo in Nemčijo je prišlo minuli teden do napetosti, kateri je dal povod nek upokojen železničar, ki je demonstrativno ovenčal grob Hitlerjevih starišev v Linču. Vlada mu je odtegnila pokojnino, vsled česar so se nemški listi razburjali. Spor je poravnán. —

Trdi se, da bo kancler Schuschnigg v aprilu ali maju posetil Beograd. — Jugoslovanski knez-naměstnik Pavle namerava v maju prih. leta obiskati Prago. — 3. maja potujeta v Budimpešto predsednik Miklas in kancler Schuschnigg. — V Nemčiji so stali pred sodiščem štirje duhovniki, obdolženi stikov s komunisti. Nemška vlada je zaprla 50 zavodov šolskih sester. Goering, Goebbels in Neurath nameravajo posetiti Rim. — Med Poljsko in Češko se pripravlja nova sprava. — Pri volitvah v belgijskem Bruslju je vodja fašistov Degrelle podlegel min. predsedniku Zeelandu. Dosegel ni niti starega števila glasov. — Poljaki v Pomorju so nedavno manifestirali za poljske kraje v Nemčiji in tirjali njihovo priključitev h Poljski. Nemčija se je pritožila v Varšavi. — Italijanska kraljica je sprejela od sv. očeta visoko odlikovanje zlate rože. — Južnoafriška država je prepovedala ondotnim Nemcem vsako hitlerjansko propagando. — Napetost med domačini in Angleži v Indiji narašča vedno bolj in se je bati spopadov.

Katowice—Kattowitz.

Notranji minister Poljske je odredil, da se smejo odslej v vsem javnem prometu v državi uporabljati samo uradna poljska krajevna imena. Odredba zadane predvsem tisk nemške manjšine na Poljskem, ki se je doslej redno posluževal nemških imen bodisi za kraje svojega ali poljskega ozemlja. Glasilo Nemcev v poljski Šleziji „Kattowitzer Zeitung“ je zapisalo proti odredbi protest, katerega uspeh je seve dvomljiv.

„Kattowitzer Zeitung“ se najprej sklicuje na člen 134. ženevske konvencije, ki dovoljuje manjšinam prosto uporabo jezika v zasebnem, gospodarskem in družabnem življenju ter izrecno predvideva svobodo besede in jezika manjšine v tisku, vsakovrstnih objavah in v javnih in zasebnih zborovanjih. Protest navaja nadalje dobesedno:

„Če se nemštvu v Gornji Šleziji dovoljuje pravica, da uporablja svoj jezik, potem mu je s tem dovoljena tudi prosta uporaba krajevnih imen. Kajti nemška krajevna imena so deli našega jezika. Če rečemo „Tarnowitz“, „Bromberg“ in „Warschau“, s tem ne protestiramo proti poljski državi in Poljakom, marveč se nam to zdi po našem nemškem jezikovnem čutu povsem naravno. Nemška krajevna imena obstojajo pač kot nemške besede, katere smo prevzeli že kot otroci kakor besede „Tisch“ in „Brot“, ali da se izrazimo z bližjimi primerami, kakor besede „Rom“ in „Kopenhagen“. Kot bi zvenelo izumetničeno in pretirano, če bi govorili o „Roma“ in „Koebenhavn“. bi nam zvenelo tuje, če bi kdo rekel: „Morgen fahre ich nach Krakow“ ali če bi v listu pisali: „Bericht unsere Warscawaer Korrespondenten.“ To ne bi bila več nemščina! Poljaki lahko to uvidijo, če si predstavljajo, da bi od poljskega tiska zahtevali, naj opusti že več stolet staro označbo „Mo-

nachium“ in naj namesto te piše „München“, namesto „Akwizgran“ — „Aachen“ in namesto „Lipsk“ — „Leipzig“. Ravno tako so besede „Bielitz“, „Pless“, „Nikolai“ in „Sohrau“ že izza stoletij deli našega jezika! — Op. ur. Glasilu Nemcev na Poljskem smo poslali na ugled številko našega lista.

DOMAČE NOVICE

„Lernt auch slawische Sprachen!“

V dunajski „Reichspost“ z dne 9. aprila t. l. beremo pod gornjim naslovom v daljšem članku vzpodbudo, naj bi se mladina učila poleg drugih jezikov predvsem slovanske. Članek pravi med drugim:

„Slovanske jezike smo Nemci doslej zanemarjali. Če pa ugotovimo, da je Slovanov trikrat več ko Nemcev na svetu in da je njihovo ozemlje štiridesetkrat večje od nemškega in dvakrat večje ko vsa Evropa, potem nam mora to biti v premislek. Pri mnogovrstnih vezeh, ki jih ima izza stoletij nemški svet s slovanskim, danes predvsem gospodarskih, je neobhodno potrebno, da se predvsem v Avstriji razširi poučevanje slovanskih jezikov. Če bi za to ne zadostovali gospodarski razlogi, potem pomislimo na tujski promet in na z njim zvezano potrebo znanja slovanskih jezikov. Izmed posetnikov Avstrije je bilo v letu 1931 20,4% in v letu 1936 29,2% Slovanov. Naj še omenimo, da se ob znanju enega slovanskega jezika lahko priučijo tudi ostali slovanski jeziki...“

Tako dunajski list. In pri nas, v osrčju avstrijskega tujskega prometa? Kot bi bil nekdo ta svet zaplankal...

Z dežele. Spoštovani gospod urednik! Članek „Kdo je kriv?“ v predzadnji številki našega lista podpišemo z obema rokama. Vsaka beseda v njem je zlata vredna. Hvala Bogu, da je imel vsaj en učitelj na naši šoli pogum, povedati svetu resnico o nesmiselnosti ponemčevanja slovenske mladine. Ubogi rod naših šol, ki mora že v rani dobi občutiti vso trpkost borbe za svoj duševni obstoj in mora vedno bolj spoznavati, koliko sredstev razumske in srčne izobrazbe mu nedostaja za predstoječi boj za vsakdanji bori kruhek! Ali se poleg neimenovanega pisca omenjenega članka pač še drugi zavedajo, koliko odgovornost nosijo za to mladino pred Bogom in bodočnostjo? Kako strašna moralna obremenitev bo nekoč ta mladina za nemštvo, kažejo nazorno že danes slučajji iz pomemčenih delov dežele. Slepci na naših šolah pa še naprej skušajo hožjo pravico in naravno postavo!

Izpod hriba sv. Katarine. (St. Michael ob Bleiburg—Šmihel nad Pliberkom.) Izgleda, da so si naši neprijatelji izbrali Šmihel kot svoje posebno

bojišče, kamor so se vrgli z vsemi svojimi močmi. Najprej so ustanovili „Heimatkreis“ in vabijo vanj vprek vso mladino. Priredili so nemški „Kochkurs“ in zanj nabirali dekleta iz vse okolice. Našim tamburašem so zamerili njihove inštrumente in skušali doseči, da bi se fantje svojemu zboru izneverili. Vse to je na naši strani rodilo odpor in smemo reči, da ob takih pojavih vstaja nekdanji slovenski Šmihel. To je predvsem dokazala veličastna prireditev ob zaključku gospodinjkega tečaja naše prosvetne centrale. Natrpano polna dvorana je z napeto pozornostjo sledila posameznim točkam pestrega sporeda in se z navdušenim ploskanjem oddolžila posameznim sodelavcem in sodelavkam. Bilo je čutiti, da se ljudstvo vzbuja v svojo nekdanjo narodno zavednost. Nedvomno vanj bomo lahko kmalu poročali iz našega novega življenja. — Na mesto obolelega učitelja g. Loserja smo dobili za prehodno dobo novo učno moč učitelja g. Walterja Huberja iz Pliberka.

Kdo je torej morilec? Svoječasno že smo poročali, da je v Rinkolah v lanski jeseni neznanokam izgubila 20letna dekla Košutnik. O njej se je vedelo, da pričakuje porod, v neki noči pa so jo pogrešili. Vstal je sum, da jo je nasilnim potom odstranil kajžlarski sin Karl Drug, s katerim je bila dobra. Drug je bil aretiran in se je proti njemu vodila preiskava pri dež. sodišču. Preiskava je končala z neuspehom, ker je Drug venomer zatrjeval svojo nedolžnost in da sam ne ve, kam bi Košutnikova zamogla izginiti. Sodnija ga je nato izpustila, orožništvo pa še naprej poizveduje in skuša razjasniti skrivnostni slučaj.

Komunistična tiskarna in posledice. Pred dobrim mesecem so na celovški „hajdi“ odkrili podzemsko tiskarno, ki je izdajala list „Der Kärntner Bolschewik“. Mlinarski pomočnik Jožef Fellner je na svojem vrtu v studenčni jami par metrov pod zemljo pripravil pravcato betonirano tiskarno in tam v nočeh stavil in tiskal omenjeni komunistični list. Nad leto dni je vršil svoj posel, ne da bi mu policija zamogla priti na sled. Končno pa se ji je le posrečilo odkriti podzemsko skrivališče, v katerem je našla moderno urejeno tiskarnico, poleg nje pa še več strojnic in nekaj municije. Minuli teden se je zagovarjal Fellner pred porotnim sodiščem, ki mu je prisodilo deset let težke ječe.

Zelt—Sele. (Razne novice.) „Pridi Gorenjc iz mrzle planine, te vabi Dolenc v gorke doline...“ Take misli so se nam vzbujale zdaj v velikonočnih praznikih in še vse dni do 8. aprila, ker smo tičali v snegu, dočim se je razprostirala po dolinci že spomlad. Imeli smo za praznike nad 50 cm snega in so nekateri vozniki že zopet napregli svoje sani in ž njimi vsaj par dni vozili les. Ker je bilo vreme mesca marca nepričakovano slabo, zato upamo, da se bo v naslednjih mesecih zboljšalo. — Na veliko soboto smo ob veliki udeležbi spremili k zadnjemu počitku Mlakarjevega Lekša v Frajbachu. Težka želodčna bolezen ga je iztrgala njegovim otrokom, ki so svojega očeta zelo ljubili in spoštovali. Bil

PODLISTEK

Benjamin Disraeli:

Vstaja Škenderbegova.

(24. nadaljevanje.)

Iduna se je začudeno ozrla naokoli, nato pa se je zgrudila na stol in se zjokala. Knez pa je hodil odločno in hladno po dvorani gori in doli.

„Izdajavec!“ zakriči Iduna.

„Gospica Iduna!“ reče knez in se vsede poleg nje. „Jaz nočem opravičevati prevare, ki so jo samo tvoji čari mogli povzročiti in ki jo edini morejo opravičiti. Čuj me, gospica Iduna, poslušaj me mirno. Jaz te ljubim z ljubeznijo, ki je ravno tako trajna kakor je silna. Knez sem, dostojanstvenik, bogat, zato pač smem prositi za roko hčerke velikega Hunijada. Jaz sem mlad, gospice na dvoru so me imenovale lepega; ob strani tvojega očeta sem zlomil nekoliko sulic za tvojo čast, in celo Iduna je nekoč spoznala, da me smatra za razumnim. Bodi torej usmiljena! Dovolj, da dobe moje krasne Atene dostojno kraljico! Duhovnik je pripravljen, draga deklica. Samo en smehlaj! V nekoliko dneh dospeva v tabor tvojega očeta in potem poklekneva pred njim, kakor jaz sedaj pred teboj, in ga prosiva blagoslova za najino srečno zvezo. Pri teh besedah zdrse na kolena, jo prime za roko in ji zre v oči. Bile so žalostne in otožne.

„Zastonj! Nicej!“ je rekla Iduna. „Jaz sem ženska, zapuščena in preganjana, vjeta tam, kjer sem se najmanj nadejala preganjanja. Nicej, nikdar

ne morem biti tvoja! Sedaj se pa izročam usmiljenju Vsegamogočnega.“

„Dobro,“ reče Nicej. „Z grajskega stolpa lahko vidiš valove Jonskega morja. Ti ostaneš tukaj kot vjetnica toliko časa, dokler ne pride iz Pireja ena mojih ladij, da naju ponese v Italijo. Moja moraš biti, Iduna. Na tebi je, da odločiš, pod kakšnimi pogoji. Ako ostaneš še nadalje trdovratna, potem se za vedno poslovi od svoje domovine in svojega očeta. Ako si pa razumna, potem te čaka usoda, ki ti nudi vse, kar so dosedaj ljudje imenovali srečo.“ S temi besedami je odšel in prepustil nesrečno Iduno v grajski samoti nesrečnim mislim.

XIX.

Iduna je v začetku mislila, da izvira knežvo obnašanje iz prevelikega in minljivega prekipevanja strasti, kakor se je večkrat prigodilo, kar ga je poznala. Ko pa je kmalu na to odšla v svojo sobo in ji je njena glavna strežnica povedala, da se mora v bodoče smatrati kot vjetnico, in ne sme zapustiti sobe brez dovoljenja, se je začela tresti od strahu pred mogočim nasiljem slabo brzdanega duha. Skušala je pridobiti strežnico na svojo stran; toda ženska je bila predobro izučena, da bi pokazala katerokoli čustvo ali izrazila katerokoli mnenje o celi stvari, in ji je celo sporočila, da ji je zapovedano govoriti ž njo samo kar zahteva njena služba.

Iduna je bila skrajno nesrečna. Spomnila se je na svojega očeta, mislila na Škendra. Preteklost se ji je zdela kakor sanje; pogostokrat je začela skoro misliti, da je še vedno vjetnica v adrijanopeljskem seraju in da so bili vsi poslednji čudni doživljaji samo omamni prizori nemirnega spanja.

Pri takih mislih jo je potem kak majhen dogodek, glas zvonca ali pogled na kako svitlo stvar prepričal, da se nahaja v krščanski deželi, da je bila v resnici v vjetništvu in sicer vjetnica zaljubljenega tovariša svojih mladih let. Njena ogorčenost radi Nicejevega vedenja je vzpodbujala njen pogum; sklenila je, da poskusi ubežati. Njene sobe so bile samo od zgoraj razsvitljene; zato je sklenila splaziti se ponoči na hodnik. Toda vrata so bila zaklenjena. Žalostna in prestrašena se je vrnila nazaj v svojo sobo in bridko jokala.

Dvakrat na dan jo je resna in molčeča ženska obiskala ter ji prinesla živeža, in ko je zopet odšla, je zaprla vrata za seboj. To je bilo edino človeško bitje, ki ga je zaprta Iduna mogla videti. In tako je že minulo teden dni. Devetega dne zvečer je ženska presnetila Iduno s tem, da ji je izročila neko pismo, ko je odhajala iz sobe. Iduna ga je sprejela z radovednostjo in vendar nerada. Spoznala je Nicejevo pisavo in ga vrgla nejevoljno na tla.

Toda pismo je bilo treba prečitati in zato ga je pobrala in odprla. Vnjem je bilo pisano, da je dospela ladija iz Aten in da mora naslednjega dne odriniti proti Italiji. Sporočilo se ji je tudi, da so Turki pod poveljstvom Mohameda udrli v Albanijo in da so Ogri pod poveljstvom njenega očeta prišli kristjanom na pomoč. Pismo pa jo je tudi spominjalo, da bi jo mogel Nicej skoro v istem času, ki bi ga potreboval za odhod v tujo deželo, ako bi bila razumna, izročiti njenemu očetu, on pa bi se lahko vdeležil velikega boja za domovino in vero. Pismo je bilo pisano odločno, vendar pa dobrohotno.

je rajni veren mož in značajan sin svoje slovenske domovine. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik ter naj mirno počiva v hladni domači zemlji, zaostalim pa naše globoko sožalje! — Naše izobraževalno društvo nam je na velikonočni ponedeljek ponovilo igro: „Z lastovkami.“ Vkljub skrajno slabemu viemenu se je odzvalo povabilu precejšnje število občinstva in so s tem dali pobudo vsem igralcem, da so z isto vmeno nastopali, kot pri prvi prireditvi.

Izpod Golice. (St. Jakob i. R.—Št. Jakob v Rožu.) Neprestano deževje nas je že napravilo nestrpne, ker smo morali tako dolgo odlašati vigredno delo na polju. Burja v marcu nam je prizadela tudi veliko škodo na cestah. Občinsko cesto, ki vodi iz Št. Jakoba v Področico, je deloma popolnoma pokvarilo in smo jo morali temeljito popravljati. Tudi del deželne ceste je utrpel mnogo škode. — Na Jožefovo smo položili v božjo njivo skrbno Šenhlahovo mater z Bistrice. Iz svojega globokovernega srca je znala pokojnica vzorno nositi križ življenja in se krepila ob božjih skrivnostih. Zaostalim naše sožalje! — Kakor se čuje, dobimo v Št. Jakob v letošnjem letu samostojno orožniško postajo. To namero pozdravljamo, ker je dosedanja postaja v Področici v primeri z obsežnim službenim področjem precej v stran. — Tukajšnje društvo menda spet pripravlja Miklovo Zalo. Pa je to res igra, ki vedno spet zgrabi svoje občinstvo. Ta zgodovinski kos naše dežele je v zadnjih petnajstih letih šestintridesetkrat romal čez šentjakovski oder in še vedno ljudje vprašujejo, kedaj bo spet Zala na sporedu. Tokrat torej nam bo otvarjala našo slovensko koroško vigred.

St. Jakob i. R.—Št. Jakob v Rožu. (Smrtna kosa.) Marca meseca sta nas zapustili dve skrbni gospodinjini in dobri materi, obedve v starosti 69 let. Prva se je preselila v boljše večnost Lampretičeva mati v Veliki vasi in kmalu za njo Šenhlahova mati na Bistrici. — Minuli teden se je pa bliskoma razširila žalostna novica, da je po kratki bolezni, v najlepših letih svojega življenja (v enem mesecu bi bil star šele 27 let) umrl Kravcarjev Tonej v Št. Petru. Mnogokatero oko se je zasolžilo ob prebriski izgubi tega mladega, idealnega, za vse dobo in lepo vnetega mladeniča. Kako spoštovan in priljubljen je bil, je pokazal njegov pogreb. Nepregledna množica ljudi, posebno moških, od blizu in daleč, se je vrstila za novo žalno zastavo, bandero z napisi „Danes meni, jutri tebi“ in „Čujte, ker ne vesta ne ure, ne dneva“. Požarna bramba z črno ovito zastavo in godbo, izobraževalno društvo z vencem, pevci s pretresljivimi žalostinkami so med sto in sto drugimi korakali pred njegovo krsto. Kakor svetla zvezda je svetel njegov zgled v temo današnjega materializma, užitkaželjnosti, pokvarjenosti mladine in sebičnosti. Kjerkoli je šlo za dobro stvar, tam ni manjkalo Kravcarjevega Tonija. Vsem sorodnikom, posebno še globoko potrtem starišem naše globoko sožalje, njemu pa večno življenje pri Bogu!

Nad Dravo. (Ludmannsdorf—Bilčovs.) Odpirajo se grobovi in sprejemajo vase, kar je na človeku umrlivega. Toda luč svete vere nam sveti še preko groba in nas dviga kvišku k ciljem, za katerimi hrepene naše duše, ko potujemo po tej dolini solz. Naš pogled se dviga k Njemu, ki nam je dal življenje in kjer homo živel večno in sprejel plačilo za vse dobro, ki smo ga storili v tem zemeljskem življenju. A kadar umrje mati, tedaj vemo, da ona ne živi samo v večnosti naprej, ampak po otrocih tudi še po smrti snuje na zemlji njena neizmerna ljubezen. Taka mati je bila rajna pd. Žnidarjeva mati v Branči vasi. Njeno življenje ni bilo postlano z rožicami, a vendar je vdano in potrpežljivo prenašala vse, kar je prišlo nad njo. Njena tolažba je bila v Bogu, svojo nado pa je položila v svoje verno in zavedno vzgojene otroke. Enega sina ji je ugrabila svetovna vojna. Njen mož je že pred vojno legel v grob. Ona sama je bila dolga leta hroma, da ni mogla hoditi, a vse je voljno prenašala. Dosegla je starost 73 let. Na Veliki četrtek smo jo spremili ob veliki udeležbi k večnemu počitku. V slovo ji je naš moški zbor zapel ob domu in na grobu. Naj ji sveti večna luč, zaostalim otrokom naše sožalje!

Neuhaus—Suha pri Labudu. Nenadno je umrl v celovški bolnici s. elizabetink mladi gospodar Srienčeve kmetije v Podlasu. Operiran je bil na težki želodčni boleznini, a posledic ni preстал. V petek 9. t. m. je zatisnil svoje oči. Rajni je bil po svoji pridnosti in štedljivosti steber domače hiše. Zapuščena žena in pet nedoletnih otrok. Ugledni Srienčevi družini naše toplo sožalje, rajnemu pa večni mir!

Leibsdorf bei Poggersdorf—Ličja ves pri Pokrčah. (Rana smrt.) Spet si je smrt nepričakovano hitro izbrala svojo žrtev. Znana in daleč naokrog

spoštovana družina Pajerjeva v Ličji vasi je izgubila sina edinca, 13letnega Nandaja. Izmed številnih otrok je bil preostan on sam ter bi moral biti nekoč dedič lepega posestva. Pajrova družina je že nad 300 let na tem posestvu, njeno družinsko ime je hkrati hišno ime. Mladi sinko je pred tednom začutil bolečino v nogi, ki je nihče ni smatral za nevarno. Posledica bolečine pa je bilo zastrupljenje krvi, ki je mlado življenje v par dneh končalo. Pri polni zavesti je mladi bolnik na prvi petek že sprejel sv. zakramente, zvečer naslednjega dne pa je bil že na mrtvaškem odru. Pogreba se je udeležila vsa šola in številni drugi pogrebci, vsa fara sočustvuje s težko prizadetimi Pajerjevimi. Rajnemu sinku večni mir!

Drobiž. Vseh luterancev v državi je 327.468. — Dijaki zadnjih dveh razredov vseh srednjih šol se bodo v poletju prihodnjega leta vežbali v streljanju. — Mojstrski izpiti za rokodelske obrti so v juniju. Prošnje je vložiti do 24. aprila. — Iz celovške bolnice je pobegnil vlomilec Julij Brabant. — Na Vratah pri Podkloštru so obmejni uradniki ustavili avto, v katerem je sedelo 6 Beljačanov. V vozu so našli večdesettisoč hitlerjanskih letakov. — Vlomili so neznanca pri pd. Užniku v Gorjčah pri Mohličah ter odnesli itak ubogim ljudem jestvine in perilo. — Pod kolo je prišel žagar Janez Abuja z Blač. — V Krivi Vrbi se je po nesreči smrtno obstrlel ključavničar Prinster. — V Grebinju je nenadno umrl poštni kontrolor v p. K. Janesch. — Pogorelo je gosp. poslopje in pristava pos. Matjaža v Dovčji vasi pri Žihpoljah. — Krava je nabodla in nevarno poškodovala posestnika pd. Jozeja v Medborovnici. — V Zagreb je prispel z letalom znani letalec Lindbergh in se mudil tam dva dni s soprogo, nakar je odletel proti Monakovem. — Pri rezanju krme si je odrezal desno roko hlapec Peter Rusch v Dobrli vasi. — Pri sekanju je padajoče drevo podrl delavca Janeza Arricha iz Podljubelja in ga nevarno poškodovalo.

NAŠA PROSVETA

Naša vas.

Človek je svet v malem, pravijo. Morda hočejo s tem reči, da se v človekovi notranjosti vrši isti boj med dobrim in zlim, lučjo in temo, Bogom in satanom, kakor se godi v velikem svetu in njega človeštvu v velikih oblikah.

Tudi naša vas je svet v malem. Dober opazovalec vaškega življenja zamore tudi v vasi in njenem prebivalstvu slediti obrisom taistih front, ki v velikem pretresajo narode in ljudstva na zemlji v svojem boju za premoč. Sicer fronte na vasi ne nosijo naslovov „komunistična, fašistična, krščanska“, a po svojih oblikah jasno nanje spominjajo. V vsaki vasi so ljudje, ki živijo v trajni zagrenjenosti in večnem obupu in je ves njihov interes osredotočen samo in izključno na jed, pijačo ter zaslužek. Ker danes teh dobrin ni nikjer v izobilju ali celo primanjkujejo, se mnogi radi predajajo šepetanju od nekoč, kako bi se dalo nasilnim potom vse pravičnejše razdeliti in urediti. Bog, narod, ljubezen se zdijo tem ljudem samo neka utvara, domišljija, ki je komaj dobra za otroke. So na vasi spet drugi ljudje, ki se naslanjajo ob misli na moč in silo, s katero bi hoteli krotiti soseščino po svojem kopitu. Misli le-teh segajo kvečjemu do nekega potvorjenega domovinskega ali plemenskega čuta, hrani pa jih mržnja nad vsem, kar je nad njihovimi življenjskimi „vzori“. Končno so v sleherni vasi ljudje, ki so dostopni višjim življenjskim vzorom in sta jim Bog in narod ne samo v besedah na ustnih, marveč tudi v srcih. Ti ljudje razumejo zapoved ljubezni, stopnjevanje iz vaške in narodne družine v božji svet, in se ne predajajo domišljijam, da se da svet nanovo urediti iz nižin. To ljudstvo, ki je danes edino še blage, plemenite volje, biva običajno pod preprosto kmečko in delavsko streho, se hrani in preživlja s trdim delom svojih rok, je sol in testo vaške družine. Iz njega raste, kar je v vasi lepega in blagega.

Fronte življenja v sleherni vasi! Dobremu opazovalcu ne uidejo tudi ne taborišča in glavni stani teh front, ki se nahajajo v vednem medsebojnem, često skritem pa tudi očitnem boju. In kar se da v veliki svetovni politiki komaj slutiti, je že davno jasno v vasi: kadar gre proti tretji, krščanski fronti, nastopata dosledno prva in druga fronta složno in strnjeno kot zavezniči. Ja, ponekod ostajata v vasi sploh samo še dve bojni fronti, ki resnično značita dvoje načel in dvoje svetov, med katerima ni nobene premostitve.

In kje je končna zmaga, na kateri strani? Verni človek si o tem ne more biti nikdar v dvomu!

Iz Podjune severno od Drave. (St. Peter am Wallersberg—Št. Peter na Vašinih.) Tako redko se oglasimo, da bi kdo lahko mislil, da smo že vsi pomrli. Pa nismo. Še celo zelo živahni smo, posebno pa naši fantje in dečle. To so pokazali na velikonočni ponedeljek, ko so nam zaigrali Detelovo igro „Begunka“ in nam zapeli nekaj toplih pesmi. Prejšnje čase je naše društvo radi pomankanja lastnega prostora hodilo gostovat v Št. Rupert pri Velikovcu. Letošnjo zimo pa smo se ojuočili in s prizadevanjem preč. g. župnika priredili skromen prostorček, kjer lahko zadoni iz mladih grl naša domača pesem in se nemoteno smehlja naša materna beseda. Silno skromni smo: Veža v župnišču nam služi istočasno za dvorano in oder. To so začetki. Vendar stremimo naprej in če bomo združeni v misli in dejanju, se bo naša „dvoranica“ razširila, da bo dovolj prostora za vse tiste, ki želijo slišati domačo pesem in mehko slovensko besedo. Na veliki ponedeljek smo imeli kar dve predstavi, prvo popoldne, drugo zvečer. Obakrat so hvaležni poslušalci napolnili skromni prostor, četudi je cel dan snežilo in se je noga do gleznejv udirala v sneg in blato. Seveda je to velika žrtev za vse sodelavce, toda idealizem mladih duš premaga tudi ta napor. Mogoče je bila igra za naše občinstvo malo preveč resna, a za ta čas vendar primerna. Med igralci je bilo nekaj mladih moči, ki so tokrat prvič govorili z odra, a vendar so se prav vsi dobro in korajžno obnašali. Fantje in dečle, le pogumno nadaljujte! Vsak začetek je težak, a v tem napornem delu naj vas bodri zavest, da so vam hvaležne za vsako besedo vaše mamice, sestre in bratje, ki edino v tej skromni veži župnišča lahko še slišijo ubrano domače petje in toplo besedo, ki seže do duše, ker je čisto naša. Posebna zahvala gre preč. g. župniku, ki so s svojim neumornim delom omogočili prireditve, in še g. pevovodji, ki je vložil toliko truda, da so pevci tako prijetno zapeli.

Podjunčani, gospodarji, pozor! V nedeljo 25. t. m. priredi Slovenska prosvetna zveza ob pol 3. uri pop. pri Šerčerju v Šmihelu večje gospodarsko zborovanje, na katerem govorijo mil. kan. msgr. V. Podgorc, posl. Karl Mikl, živinozdravnik dr. Sienčnik in posestnik g. Gril o aktualnih gospodarskih vprašanjih. Vavbljeni vsi gospodarji brez izjeme!

Suetschach—Sveče. V nedeljo 18. t. m. ima „Kočna“ svoj letošnji občni zbor s petjem in govorom. Začetek ob 3. uri popoldne pri Adamu. Vavbljeni!

Izpod Dobrača. (Achomitz—Zahomc.) Naša „Zila“ igra v nedeljo 18. t. m. ob 7. uri zvečer v dvorani pri Hrepcu igro „Dom“. Igra prikazuje borbo slovenske družine za obstoj. Vmes nastopijo domači tamburaši. Pridite!

„Svojejavček.“ Vsled izredno slabega vremena na velikonočni ponedeljek nisem mogel k Cingelcu, da bi gledal borovelske igralce, a mahnil sem jo teden navrh preko Drave v Podljubelj, kjer se je v Delavskem domu ponovila. Zvedel sem, da je bilo v Glinjah dosti ljudi, a v Podljubelju je bilo vse zasedeno, četudi je zopet deževalo. Igra je bila dobro podana, zahteva pa prvovrstne igralce in ob enem dobre pevce. Zapazil sem, da so Borovljanci podali še več, kot narekajo vloge. Zares, imenitno je, ko vidiš poleg mladih igralcev tudi nekaj starejših in takoj zapaziš, da so to že stari izkušeni mojstri. Pa lepe glasove in krasne melodije so imeli, tako da zaslužijo, da jih pohvalim. In če bi jo še igrali, pridem še enkrat gledat! -k.

GOSPODARSKI VESTNIK

Od suhe k zeleni krmi.

O tem smo že večkrat pisali in kljub temu se še vedno pojavljajo napake. Predstavljajmo si enkrat: celo zimo dajemo živini večinoma suho krmo; sočna krmila so nam — če smo jih sploh v omembe vredni množini krmili — v zadnjih zimskih tednih pošla; sedaj naj se živinski želodec naenkrat privadi na zeleno krmo. Dočim je v suhi krmi le neznatna količina vode — okroglo 10 odstotkov — je v zeleni krmi 80 odstotkov vode. Cel želodec, ki ga v njegovem ustroju in delovanju ne more doseči nobena še tako komplicirana umetna kemična tovarna, se mora privaditi novemu, povsem drugačnemu delu. Če telesu ne pustimo časa, da se prilagodi in privadi, potem svoje delo odpove ter štrajka z — drisko. Driska je bolezen. Običajno ji ne posvečamo nobene posebne pozornosti, smatramo jo morda celo za zdravju potrebno. In vendar pomeni živinska driska za živinorejca občutljivo škodo. Kmet, ki ima deset krav in katerih

vsaka izgubi po driski 50 kg teže, utрпи izgubo cele krave. Ta škoda pa se da lepo izračunati tudi v denarju.

Predno ženemo živino prvič na pašo ali ji prvič pokladamo zeleno krmo, krmimo živali v hlevu do sitega s senom ter jih ženemo prvi dan samo za krajšo dobo na pašo. Za prvo pašo zadostuje četrt ure. Lahko živini tudi v jasli položimo nekoliko zelene krme. Drugi dan jo lahko pasemo pol ure in tako pasemo vsak dan dalje časa, da dosežemo normalno pašno dobo. Isto velja za zeleno krmiljenje v hlevu; najprej zelene krme komaj za ene vile, nato dvojne, tretji dan trojne vile in tako naprej, da dosežemo normalno količino zelenega krmiljenja. Pred pašo oziroma zelenim krmiljenjem pa vedno pokladajmo nekoliko sena. Živina sama bo polagoma opuščala suho krmo in svojo lakoto štedila za zeleno. Čim pa opazimo drisko, moramo takoj pomnožiti porcijo sena.

Tudi v slučaju, da nam sočnate krme ni primanjalo, svetujejo izkušeni živinorejci polahen prehod k zelenemu krmiljenju. Prehod traja nekako en mesec.

Kdor upošteva te vrstice, lahko zgodaj začne z zelenim krmiljenjem, da mu je ob polni paši živina že privajena zelenju. Tako si bo prištedil mnogo skrb in tudi mnog denarni izdatek za zdravljenje.

I. H.

Dobro snaženje živine je polovico krmiljenja, pravi pregovor. To potrjuje tudi izkušnja. Čista koža je za ohranitev zdravja nujno potrebna, kajti koža urejuje telesno toploto, skozi kožo žival diha in koža varuje telo pred različnimi zunanji vplivi. Žival, ki ni redno snažena, nima nikdar pravega počitka in miru, maščobna prevlaka ovira delovanje kože, na njej se naseli razen mrčeš, nesnaga se razkrajja in povzroča srbečico. Živina se radi tega rada drgne in se skuša sama očistiti. Poglejmo planinsko živino, kako lepo čista je! Živina v hlevu pa zahteva našo skrb. Čohalo (štrigl) in ščet sta glavna pripomočka za snaženje. Snažimo pa vsaj enkrat dnevno. To delo se vedno dobro izplača. Dokazano je naprimer, da pravilno čiščenje kože dobro vpliva na mlečne žleze in da daje krava, ki jo dnevno dobro čistimo, več mleka ko ona, katere sploh ne ali pa samo slabo čistimo.

Črvivo sadje ni za prodajo. Kako se ubranimo črvivosti, ki uniči toliko lepih jabolok in hrušk? Sadjarji nasvetujejo kot najboljšo sredstvo arzenove preparate, ki uničijo ob nekateri sadjarjevi skrbi velik del škodljive golazni. Sadje prvič škropimo z arzenovimi preparati v tednu, ko odpada listje sadnega cvetja in se kelih mladega sadja še ni zaprl. Nato škropimo mlado sadje še dvakrat in sicer v vsakem tretjem tednu. V trgovini kupimo razkuževalno tekočino pod imenom „Nosprisit“. Pripravimo si jo pa lahko tudi sami, če pomešamo četrt kilograma takozvanega „Spritzmeritola K“ s 50 litri vode, kateri smo pridali A-Tetrabarja.

Konzervirana jajca. Konzerviranje jajc lahko prinaša lepe denarje. Kako konzerviramo? Na 10 litrov vode nam je treba 3 kg gašenega apna, ki ga dobro pomešamo, da dobimo apneno mleko. To mleko pustimo stati dotlej, da se apno usede na dno. Tekočina služi za konzerviranje, z njo napolnimo steklene posode ali kar že imamo pri roki. Dobro je, če vložena jajca večkrat pregledamo in gnila odstranimo. Pri prodaji je treba konzervirana jajca označiti kot taka. Sveža jajca smejo biti glasom zakona stara kvečjemu osem dni. Če jajce presvetlimo, nam na topem koncu jajca se nahaja joči zrak pove, koliko je jajce staro. Čim več prostora zrak zavzema, tem starejši je jajce.

Celovski trg minulega tedna. Na živinski trg so prignali 19 krav, 431 prašicev; cena v živi teži: krave S 0.80—1.00, krave za klanje 50—70, prašiči 1.50—1.70, za pleme 1.90—2.00 S. — Pšenica (100 kg) 40—42, rž 30—32, ječmen 25—28, oves 27—29, ajda 24—26, koruza 26—29, grah (1 kg) 80—1.00, leča isto, suh fižol 40—60, krompir 14 do 16, zelje 40—60, sirovo maslo 3.20—4.40, prekajena slanina 3.20—5.20, sirova 2.60—5.20, svinjska mast 2.80—3.00, jajca 8—10, kokoši 2.00—3.00, trda drva, kratka 4—5, mehka 3—4 S za k. meter.

Železno robo vseh vrst za kmetijstvo, hišno in kuhinjsko orodje kupite dobro in poceni pri **Pavel Ure**, trgovina z železnino, **St. Ruprecht bei Klagenfurt, Hauptplatz 3.**

Prodajam celotno opremo za Venecijansko žago po najnižji ceni ali zamenjam za vsakovrstno živo ali mrtvo blago. **Jos. Arneitz, p. Ledenitzen.**

ZANIMIVOSTI

Strašna nesreča v gorah. Pod Storžičem pri Trziču se je zgodila o priliki smuških tekem minulega tedna strašna nesreča. 27 mladih smučarjev, večinoma Trzičanov, se je podalo v gore. Ko dospelo do takozvanih Škarjevih peči, začujejo nad seboj grmenje in bobnenje. Komaj se zavedejo, pridrvi 20 metrov širok snežen plaz naravnost proti njim, nekateri v zadnjem hipu odskočijo, devet fantov pa potegne s silno brzino drveča snežna masa seboj v globino. Preostali takoj hitijo po pomoč v bližnji Lom. Kmalu nato prilihtijo reševalne ekspedicije tudi iz Trziča, vendar otežkočujejo novi plazovi vsako uspešno akcijo. Dva odkopljajo drugi dan mrtva, pozneje potegnejo iz snega še šest trupel.

Kako modrujejo Japonci. Tudi Japonci imajo svoje pregovore, med njimi mnogo prav duhovitih. Evo jih: Če človek ukrade zlato, ga vtaknejo v ječo, če pa ukrade deželo, ga posadijo na prestol. — Ženi ne zaupaj, četudi je rodila sedem otrok. — En dan brez riža pokvari domačo srečo za teden dni. — Človek, ki ga je pičila kača, se boji tudi koščka vrvi. — Veter in češnjev cvet nista nikdar prijatelja. — Pri prvem kozarcu pije človek vino, pri drugem pije vino vino, pri tretjem pa pije vino človeka. — Samo ena topla beseda segreje lahko za tri mesece v zimi. — Velik je tisti, ki ne izgubi ljubezni svojih otroških let. — Vse omožene žene niso zakonske žene. — Človek vidi nebo lahko skozi šivankino uho.

Priprave na kronanje v Londonu. Oči sveta se vedno bolj obračajo v London, kjer bodo v maju kronali kraljevsko dvojico. Po glavnih londonskih ulicah so se pojavile visoke tribune. V parlamentu poslanci neprestano vprašujejo notranjega ministra, kako bo z oskrbo gostov, ceno i. dr. Ves London tlakujejo, slikajo, pometajo in belijo. Iz vseh delov sveta že prihajajo v London odposlanstva britanske zemlje. Slavnostna povorka pojde po vsem Londonu in bodo lahko vsi videli novega vladarja. Kralj in kraljica se bosta vozila po starem običaju v zlati kočiji na visokih kolesih. Dan kronanja bo velik praznik ne samo za London, marveč za vso Anglijo in Britanijo.

Raketo bodo strelili na luno. Ameriški profesor Godard pripravlja senzacijo. 15 let se je bavil z načrti, kako bi z izstreljeno raketo dosegel luno. Izdelal je posebno napravo, pritegnil kot strokovnjaka tudi slavnega Lindbergha in je uverjen, da bo dosegel svoj namen. Dne 12. majnika namerava sprožiti raketo, ki bo po njegovih računih po preteku več ur dosegla drugi svet — luno. Profesor je uverjen, da bo s primernimi pripravami možno opazovati, kako bo raketa dosegla lunino površino.

Okrogli novci se poslavljajo. Zaenkrat šele v Angliji. Tam je namreč vlada dala kovati denar, ki se od dosedanega udomačenega razlikuje. Denar bo oglat, ne več okrogel. Imel bo dvanajst oglov. Sicer pa je bil tak denar že nekoč v rabi in to v zgodnjem srednjem veku.

Najhitrejša ladja je spet francoska „Normandie“. Nedavno je tega morskega velikana, ki je ponos vseh Francozov, potokla angleška „Queen Mary“. V tednu pred prazniki pa je francoski veleparnik prevozil pot iz New Yorka do francoskega pristanišča Le Havre v 4 dneh, 6 minutah in 23 sekundah. S tem je potokel angleško konkurenco za več ko eno uro. Ko je „Normandie“ dospela v Le Havre, so jo vse ladje sprejele najslavesneje. Na zadnjem koncu ladje pa je vihral modri trak, katerega si je ladja na vožnji iz Amerike priborila v znak, da je najhitrejša ladja na svetu.

Umrl je kot junak. V bojih za Malago so prijeli rdeči tudi 29letnega redovnika Gonzalesa. Hoteli so ga prisiliti, naj zapriseže komunizmu, sicer ga ustrelje. Tako nekako so ga zasliševali: „Ali si menih?“ — „Da duhovnik in menih sem. To spoznate po obleki, ki jo nosim.“ — „Zakličite, naj živi komunizem, če ti je drago življenje!“ — „Jaz častim samo Kristusa Kralja!“ — Nato so ga odvedli pred puške in ga pozvali še zadnjič, naj nazdravi komunizmu. Duhovnik je pokleknil, razpel roke in zaklical: „Naj živi Kristus Kralj!“ Nato se je zgrudil preluknjan od krogelj svojih morilcev.

Dvotirna železnica v Sibiriji. Sovjeti polagajo izredno važnost na to, da povežejo svoj prostrani vzhod z evropskim delom Rusije. V štirih letih so položili 3400 km tračnic za drugitir sibirske proge, prenesli 63 milj. kub. metrov zemlje, zgradili več tisoč mostov, na stotine kolodvorov in pre-

dorov. Na skrajnem vzhodu so postavili zadnjo postajo tik ob obrežju Tihega oceana in hočejo s tem nadomestiti izgubljeni Vladivostok. Železnica bo služila vojaškim svrhám, iz vzhoda pa bo prevažala v Evropo ogromne zaloge lesa, krzna in zlata. Neizgrajena je še proga od Habarovskega do mandžurske meje, ki meri v dolžini 720 k.

Celo mesto so izropali. Mandžursko mestece Ilan je nedavno napadla 500 glav močna roparska tolpa. Zvečer so se roparji zbrali v okolici in navalili na mesto, ko so se meščani podali h počitku. Drli so od hiše do hiše, izropali vsako poslopje, metali svoj plen kar skozi okna, nato pa vse naropano bogastvo spravili pred mesto, mesto samo pa zažgali. Pogorelo je do tal. Mnogo prebivalcev je našlo smrt v plamenih in razvalinah, ostali so se rešili z begom k bližnji japonski garniziji. V jutranjih urah šele je došla na pomoč vojaška sila, roparje zajela in odgnala.

Letalo na pogon z ного. Dva Italijana sta izumila letalo, katero se da poganjati z nogami. Njuno iznajdbo so preizkušali na milanskem letališču in dognali, da nikakor ni brez vrednosti. Letalo je široko 16 m ter tehta 90 kg. Pri poizkusih so napravili tri polete. Prvi je trajal 57, drugi 71, tretji 47 minut. Letalo je prvič preletelo 750, drugič 900 in tretjič 500 m. — Torej se zna zgoditi, da bomo kmalu imeli dvokolesa, ki nam bodo hkrati služila kot letala.

Krompir, ki cimi, je strupen. Kdor uživa v kletih shranjen krompir, ki žene poganjke, dobi običajno bolečine v želodcu, mnogokrat bruha in se čuti trudnega. To prihaja, tako pravijo zdravniki, od takozvanega solanina, ki se nahaja sicer v vsakem krompirju, vendar v posebno velikih množinah v starem, cimečem krompirju. Solanin je strup, največ ga je v cimih, olupci in očesih.

Vas stoletnikov. Po poročilu nekega znanstvenega lista se nahaja na Kitajskem občina, v katerih je naseljenih nekako sto družin. V vsaki družini pa imajo vsaj enega stoletnika, najstarejši član občine dosegá baje celih 180 let. Ta nenavadni pojav spravljajo v zvezo z milim podnebjem.

V šoli. „No, Janezek, kako se napravi mreža?“ vpraša učitelj Lojzka. — Lojzek: „To je čisto lahko. Najprej vzamemo polno lukenj in jih zvezemo skupaj, pa je mreža narejena.“

Vabilo

na

redni občni zbor

HRANILNICE IN POSOJILNICE V ŠMARJETI V ROŽU,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 25. aprila 1937 ob 11. uri dopoldne v poslovnih prostorih v Šmarjeti v Rožu

z naslednjim sporedom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Čitanje poročila o zadnji reviziji.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri ne bilo zbranih zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal po združnih pravilih.

Načelstvo.

Bralno društvo v Skocijanu

priredi

v nedeljo dne 25. aprila 1937 ob 3. uri popoldne povodom zaključka gospodinjkega tečaja v Št. Rupertu pri Velikovcu v dvorani šolskih sester igro

Z lastovkami.

Poleg igre še lep prizor tečajnic in nastop škocijanskega pevskega zbora.

Vsi iskreno vabljeni!

37

Odbor.

Prodajam manjše posestvo, na katerem se more rediti 3 glave živine, ima zrel les in mutni mljn. Vprašati je pri: Breznik Franc, p. d., Posile, Spodnje Medgorje, p. Grafenstein.

29